

Αθήνα, 15.2.2023

Θέμα: «Στρατηγικές διατροφής για τη διαφοροποίηση των πηγών πρωτεΐνης που χρησιμοποιούνται σε διαφορετικά συστήματα ζωικής παραγωγής στην ΕΕ»
Προτάσεις Συνδέσμου Ελληνικής Κτηνοτροφίας για τη βελτίωση του βαθμού αυτάρκειας σε πρωτεϊνούχες ζωοτροφές παραγόμενες στην Ε.Ε.

Η ανάπτυξη της προβατοτροφίας αλλά και γενικότερα της ελληνικής κτηνοτροφίας, θα πρέπει να βασιστεί στη διασύνδεση της εγχώριας ζωικής και φυτικής παραγωγής με στόχο την παραγωγή επαρκών ελληνικών ζωοτροφών.

Το ζητούμενο είναι να αξιοποιηθούν εναλλακτικές καλλιέργειες και σιτηρέσια που θα αποτελέσουν την βάση για την απεμπλοκή της εγχώριας κτηνοτροφίας από την σχεδόν αποκλειστική εισαγωγή σόγιας και γενικά από τις εισαγόμενες ζωοτροφές

Στο πλαίσιο αυτό, τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε ότι και η χώρα μας, όπως όλες οι ευρωπαϊκές χώρες, εστιάζει στην αναζήτηση εναλλακτικών καλλιεργειών της σόγιας και ως εκ τούτου παρατηρείται αύξηση της παραγωγής σπερμάτων από εγχώρια κτηνοτροφικά ψυχανθή, όπως είναι τα σπέρματα του κουκιού, του ρεβιθιού, του μπιζελιού, του λούπινου, του λαθουριού, του βίκου και της ρόβης.

Οι εδαφοκλιματικές συνθήκες στη χώρα μας είναι κατάλληλες και ευνοούν την καλλιέργειά τους. Έτσι, τα κτηνοτροφικά ψυχανθή παρουσιάζουν μια μικρή αύξηση, η οποία όμως, επί του παρόντος, δεν είναι ικανή να καλύψει τις ανάγκες της εγχώριας κτηνοτροφίας.

Μία από τις εναλλακτικές λύσεις παραγωγής πρωτεϊνούχων ζωοτροφών που έχουν μελετηθεί και αποδειχθεί επωφελείς για τον παραγωγό, αλλά και για το περιβάλλον υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα, είναι η καλλιέργεια της μη γενετικά τροποποιημένης σόγιας και άλλων κτηνοτροφικών ψυχανθών, για χρησιμοποίηση στη διατροφή των προβάτων.

Όσον αφορά την καλλιέργεια μη γενετικά τροποποιημένης σόγιας, η στρεμματική απόδοση σε καρπό στην Ελλάδα ανέρχεται στα 450 κιλά και ως επίσπορη καλλιέργεια δίνει περίπου 300 κιλά/στρέμμα, εξασφαλίζοντας ικανοποιητικό συμπληρωματικό εισόδημα στον παραγωγό (εισόδημα περίπου 120€/στρέμμα, με έξοδα 98€/στρέμμα). Σε αρδευόμενες εκτάσεις με εφαρμογή των συνιστομένων καλλιεργητικών φροντίδων η στρεμματική απόδοση της μη γενετικά τροποποιημένης σόγιας έχει ξεπεράσει τα 650 κιλά.

Η Κεντρική και η Ανατολική Μακεδονία αποτελούν τις περιοχές όπου κυρίως καλλιεργείται μη γενετικά τροποποιημένη σόγια, μέσω συμβολαιακής γεωργίας. Καθώς το 99% της παραγωγής χρησιμοποιείται για την παραγωγή βιοντίζελ, το υποπροϊόν εξάγεται στην Ολλανδία και κατεργάζεται για να γίνει ζωοτροφή.

1

Παράλληλα και άλλες καλλιέργειες κτηνοτροφικών ψυχανθών εφαρμόζονται ως εναλλακτικές πρωτεϊνούχες ζωοτροφές στην Ελλάδα, όπως το μαύρο κουκί, το λευκό λούπινο, το ρεβίθι και το μπιζέλι που συγκαλλιεργούνται με άλλα χειμερινά σιτηρά, όπως βρώμη, σιτάρι και κριθάρι. Αυτά τα κτηνοτροφικά φυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για αμειψισπορά στο πλαίσιο της νέας ΚΑΠ. Ιδιαίτερα το λούπινο, μπορεί να αντικαταστήσει τη σόγια στα σιτηρέσια των προβάτων χωρίς καμία μείωση της ποσότητας και της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων. Επιπλέον, η συγκαλλιέργεια ψυχανθών (πχ. βίκος) και σιτηρών (πχ. κριθάρι, βρώμη) για ενσίρωση ή σανό επιτρέπει τη μείωση της χρήσης σογιαλεύρου στο ολικό σιτηρέσιο των προβάτων.

Είναι λοιπόν αναγκαία η χάραξη μιας στρατηγικής, η οποία θα πριμοδοτήσει και θα βοηθήσει περαιτέρω στην επέκταση της καλλιέργειας των εγχώριων κτηνοτροφικών ψυχανθών. Αυτά με τη σειρά τους θα μπορέσουν σε μεγάλο βαθμό να μειώσουν τη χρήση της εισαγόμενης σόγιας. Τα εγχώρια κτηνοτροφικά ψυχανθή, κυρίως το κουκί, το κτηνοτροφικό ρεβίθι, το κτηνοτροφικό μπιζέλι, το λαθούρι, καθώς και οι νέες ποικιλίες λούπινου (γλυκόσπερμες), θα μπορούσαν να οδηγήσουν τη χώρα μας αν όχι στην αυτάρκεια, τουλάχιστον σε μεγάλο βαθμό να καλύψουν τις ανάγκες της κτηνοτροφίας στην Ελλάδα.

Με τις παραπάνω εναλλακτικές λύσεις παραγωγής ζωοτροφών χαμηλού, σχετικά κόστους, σε συνδυασμό με την εφαρμογή διατροφής ακριβείας (στοχευμένη διατροφή με το κατάλληλο και ισόρροπο σιτηρέσιο που καλύπτει επαρκώς και με ακρίβεια τις εκάστοτε ανάγκες των ζώων), οι κτηνοτροφικές μας εκμεταλλεύσεις μπορούν να είναι οικονομικά βιώσιμες, με βελτιωμένη αποτελεσματικότητα διατροφής, άριστη υγεία και αναπαραγωγική λειτουργία του ζωικού τους κεφαλαίου, ελάχιστες απώλειες από λόγους υγείας, ικανοποιητικές συνθήκες ευζωίας (welfare) και μειωμένη περιβαλλοντική επιβάρυνση για συμβολή στο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Το παραγωγικό σύστημα της Ελληνικής προβατοτροφίας έχει γαλακτοπαραγωγική κατεύθυνση με το αρνί γάλακτος να παραμένει το κύριο προϊόν της κατεύθυνσης του κρέατος. Οι εξελίξεις όμως που λαμβάνουν χώρα σταδιακά τις τελευταίες δεκαετίες σε ότι αφορά τις διατροφικές συνήθειες και την αγοραστική συμπεριφορά των καταναλωτών έχουν οδηγήσει το πρόβειο κρέας στην χαμηλότερη ετήσια κατά κεφαλή κατανάλωση (7,5 χγρ.) σε σχέση με τα κρέατα των λοιπών παραγωγικών ζώων, που παραμένει όμως μακράν η υψηλότερη μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των λοιπών χωρών της Ευρώπης.

Η αύξηση όμως της μετακίνησης πληθυσμών για τουριστικούς λόγους δημιουργεί στην Ελλάδα μια μεγάλη αγορά πρόβειου κρέατος η οποία καλύπτεται κυρίως με εισαγωγές. Συνεπώς η αύξηση της κερδοφορίας και η ενίσχυση της οικονομικής βιωσιμότητας των προβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων θα πρέπει να περιλαμβάνει την μερική αναπροσαρμογή του παραγωγικού συστήματος προς την κατεύθυνση της αύξησης της παραγωγικής πρόβειου κρέατος από βαρύτερα αρνιά. Αυτό θα γίνει δυνατόν να πραγματοποιηθεί με την επιμήκυνση της αναπαραγωγικής περιόδου με την συστηματική εφαρμογή του κατάλληλου σχήματος αναπαραγωγικής διαχείρισης και την εισαγωγή της συστηματικής πάχυνσης αμνών σε εξειδικευμένες εκμεταλλεύσεις.

Τα ανωτέρω για να επιτευχθούν απαιτείται να χρησιμοποιηθούν οι προτεινόμενες εναλλακτικές ζωοτροφές με τον καταρτισμό ισορροπημένων διατροφικών προγραμμάτων

που θα είναι προσαρμοσμένα στο σύστημα εκτροφής, την παραγωγική κατεύθυνση και την παραγωγικότητα των ζώων.

Σε ότι αφορά στην παραγωγικότητα των ζώων επιβάλλεται ο επανασχεδιασμός (εξέταση πυραμιδικών σχημάτων, χρήση γονιδιακής τεχνολογίας) των υφιστάμενων προγραμμάτων γενετικής βελτίωσης με την εισαγωγή επιλεκτικών στόχων προσαρμοσμένων στο εκάστοτε σύστημα εκτροφής και η στοχευμένη τακτοποίηση του μεγάλου παραγωγικού πληθυσμού που έχει προκύψει από τις ανεξέλεγκτες διασταυρώσεις, παράλληλα με την βελτίωση των εγχώριων φυλών.

Εφαρμόζοντας τα ανωτέρω στη διατροφή των προβάτων θα είναι δυνατόν να επιτύχουμε οικονομικά βιώσιμες εκμεταλλεύσεις με την αξιοποίηση αγρών κατά τη χειμερινή περίοδο και την παραγωγή ελληνικών ζωοτροφών πλούσιων σε πρωτεΐνες, με στόχο τη μείωση του κόστους παραγωγής γάλακτος και την αύξηση της παραγωγής κρέατος.

Προτάσεις - κίνητρα για τη βελτίωση του βαθμού αυτάρκειας σε πρωτεϊνούχες ζωοτροφές".

Αύξηση του ποσού στήριξης μέσω της Κ.Α.Π. Το ποσοστό 2% του εθνικού κονδυλίου μέσω των συνδεδεμένων παρεμβάσεων πιστεύουμε ότι δεν επαρκεί για τη χάραξη μιας αποτελεσματικής στρατηγικής από την Ε.Ε. με στόχο την αύξηση του ποσοστού αυτάρκειας σε πρωτεϊνούχες ζωοτροφές. Η αύξηση των εκτάσεων με πρωτεϊνούχα φυτά πρέπει να αποτελεί επιλογή, τόσο για περιβαλλοντικούς, όσο και για οικονομικούς λόγους. Παράλληλα λόγω της κλιματικής κρίσης οι αποδόσεις μειώνονται και η ουσιαστική οικονομική στήριξη του τομέα αποτελεί απαραίτητη συνιστώσα. Προτείνεται να εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας ειδικής ενίσχυσης για την καλλιέργεια πρωτεϊνούχων ζωοτροφών, με αυξημένο κονδύλι, **όπως στο βαμβάκι**.

Αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων ιδιαίτερα των πρωτεϊνούχων κτηνοτροφικών ψυχανθών, που το έλλειμα είναι μεγαλύτερο. Η αυξανόμενη ζήτηση για μη γενετικά τροποποιημένες ζωοτροφές παρέχει ευκαιρίες στους καλλιεργητές σόγιας της ΕΕ, όπως και στη χώρα μας, καθώς η διαθεσιμότητα εκτός ΕΕ είναι περιορισμένη, λαμβάνοντας υπόψη και τους καταναλωτές που εμφανίζονται όλο και πιο συνειδητοποιημένοι, όσον αφορά τον τρόπο παραγωγής των προϊόντων και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Στήριξη δημιουργίας Ομάδων Παραγωγών για καλλιέργεια πρωτεϊνούχων κτηνοτροφικών και σανοδοτικών ψυχανθών που θα βελτιώσει ταυτόχρονα ζητήματα που σχετίζονται με το μικρό και πολυτεμαχισμένο κλήρο, το υψηλό κόστος παραγωγής, την πρόσβαση στην αγορά, τη μείωση της παραγωγής λόγω της κλιματικής κρίσης κτλ).

Σύνδεση της έρευνας με την παραγωγή και διάχυση των αποτελεσμάτων της. Παράλληλα θα πρέπει να δρομολογηθούν δράσεις, εκπαίδευσης και τεχνικής υποστήριξης των παραγωγών για τις συνιστώμενες καλλιεργητικές φροντίδες κ.α.